

המילה קריקטורה מקורה באיטלקית. "קריקארה" פירושו להתקיף או

להגזים. בעברית פירושה הוא זאב, מייק, נוילה, מושיק, זיק, או לוריא

הקריקטורות של תשמ"ג

העבודות. פרושה לפנינו שנת תשמ"ג מוזיחה
שנת.
את השישה אנו פוגשים כמעט יסידים בעיתון
ומשך הזמן לומדים להכיר את השקפת עולמם
האת הושההמור שלהם. מי הם, מניין צמחו, כמה
הם נחרזו
רשות הדיבור לצחוק ולסאט.

זאב פרקש:

שמאלה מהמרכז

ידוע והחזיק בין הקריקטוריסטים
להפעלים כיום בארץ הוא זאב פרקש מהארץ.
סיפור חייו, המתפרש על פני 60 שנה, מרתק
וקצרה היריעה מלספר אותו כאן.
הוא נולד בהונגריה. בגיל 12 החליט להיות
עיתונאי ובגיל 15 הוציא עיתון בכפר הולדתו.
לדבריו, היה הצייר הכי גרוע בכיתה, אבל אהב
לקשקש פרצופים. כשהגיע הזמן ללמוד מיקצוע
למד נגרות (כמו עמיתו דוש). הגיע ארצה ב'47
ומצא עבודה כנגר.
אבל יצר קישושים הפרצופים לא חדל.

שחשקו את השנה כולה, ובמגמה למצוא
מכרה משותף הם בחרו את העבודה הקרובה
ביחוד לליבם והמתייחסת לשנה תשמ"ג. האלי
טוב שכך עשו. וכעת במבט כולל על כל

זאב

אלא מבטאת התייחסות או עמדה פסיימת
למתאר.
כך נולדה הקריקטורה הפוליטית כמאמר
מצוייר.

הצחוק והסאט. משך השנים הוריד
הניסיון להעביר את המסר בצורה ברורה כלכך,
את החשיבות מהאמצעים האמנותיים. לדעה זו
הסכימו רוב הקריקטוריסטים שעבודותיהם
מפיעות כעמודים אלה. רובם אמרו, שבראש
סולם התכונות הדרושות לקריקטוריסט טוב
עומדת השקפת עולם ברורה. אתר כך ראייה
עיתונאית, הושההמור ולבסוף היכולת לצייר
היטב.

כולם בעלי דעה מאד ברורה, אבל הם
מעורבים בפוליטיקה בעיקר כאופן רגשי
ואינסטינקטיבי.
מתוך הבנת הכוח שיש לקריקטורה הפוליטית
שנה העולם הזה אל חמשת הקריקטוריסטים
הידועים ביותר בארץ וביקש מכל אחד מהם
לבחור את העבודה שלו, המיטיבה ביותר, לפי
רעתו. לשקף את השנה החולפת.
רובם אמרו, שאתם יכולים למצוא עבודה אחת

ראשון שצייר קריקטורות (יותר
לחברתיות מאשר פוליטיות) לעיתונות, היה
ציפתי אגורה רומיית, בתחילת המאה ה'19.
עניי רבים הוא נחשב גם היום לאבי הקריקטורה
פוליטית-חברתית. עבודותיו, שכרבות מהן
דגוש על שופטים, פרקליטים, תובעים ותובעים,
פארות לשכות רבות של עוזכרין בעולם
בישראל.

אפשר לפתוח עיתון ולא לשים לב לכתבה
סויימת. אראפשר לפתוח עיתון ולא לראות את
קריקטורה המתפרסמת בו. למעשה, אין הכול
ין קריקטורה לבין מאמר רגיל בעיתון, מלבד
שתי באמצעי הביטוי, מצד אחד תיאור מצב
הבעת דעה אישית מנוסחת במילים ומצד שני
זוהר הבר, אבל מצוייר.

כמו רובה דברים אחרים, גם הקריקטורה לא
ומצאה ביום אחד, אלא התפתחה מן הציור.
רגע שהמציאו את המצלמה, איבד הציור
מלווה את המילה את ערכו.
הצילום יותר מרויך ויותר אמין. או חיפש
ציור בעיתונות ררך חרשה — ומצא את מקומו
קריקטורה, שאינה תיאור ויואליאובייקטיבי,

זאב פרקש (זאב): בגין השאיר את כולם עם המכוסיים למטה